

XÂY DỰNG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM TINH, GỌN, MẠNH, TIẾN LÊN HIỆN ĐẠI, BẢO VỆ VỮNG CHẮC TỔ QUỐC TRONG KỶ NGUYÊN MỚI

LÊ HUY VINH (*)

Tóm tắt: Hơn 80 năm qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo, giáo dục và rèn luyện của Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh, Quân đội nhân dân Việt Nam đã từng bước được xây dựng, trưởng thành chiến thắng và phát triển về tổ chức: tinh, gọn, mạnh, hiện đại, có cơ cấu hợp lý giữa các thành phần, lực lượng, giữa lực lượng thường trực và lực lượng dự bị, giữa số lượng và chất lượng; bảo đảm vũ khí, trang bị phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ chiến đấu, khả năng sẵn sàng chiến đấu, công tác, lao động sản xuất của từng giai đoạn; phù hợp với phương thức tác chiến mới, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong kỷ nguyên mới.

Từ khóa: Bảo vệ vững chắc Tổ quốc; Quân đội nhân dân Việt Nam; tinh, gọn, mạnh.

Abstract: For over 80 years, under the leadership, direction, education and training of our Party and President Ho Chi Minh, the Vietnam People's Army has been gradually built, matured, achieved victories and developed in terms of organization: lean, strong, modern, with a rational structure between its components and forces, between the standing and reserve forces, and between quantity and quality; ensuring weapons and equipment suitable to the requirements of combat missions, combat readiness, work and production in each stage; suitable to new combat methods, meeting the requirements of firmly defending the socialist Fatherland of Vietnam in the new era.

Keywords: Firmly safeguarding the Fatherland; the Vietnam People's Army; lean, compact, and strong.

Ngày nhận bài: 12/11/2025 Ngày biên tập: 05/12/2025 Ngày duyệt đăng: 14/12/2025

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn: “Chúng ta phải ra sức xây dựng Quân đội ta thành một Quân đội nhân dân hùng mạnh, một Quân đội cách mạng tiến lên chính quy và hiện đại, để giữ gìn hòa bình, bảo vệ Tổ quốc”⁽¹⁾. Xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam tinh, gọn, mạnh, tiến lên hiện đại là chủ trương lớn, thể hiện tầm nhìn, tư duy chiến lược của Đảng và Nhà nước ta đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đây là

đòi hỏi khách quan, bảo đảm cho Quân đội đủ sức hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao trong giai đoạn cách mạng mới.

Tư duy mới của Đảng, Nhà nước ta về tổ chức Quân đội nhân dân Việt Nam tinh, gọn, mạnh

Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng khẳng định: “Xây dựng Quân đội nhân dân, Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, một số quân chủng, binh chủng, lực lượng tiến thẳng lên hiện đại. Đến năm 2025, cơ bản xây dựng Quân đội, Công an tinh, gọn, mạnh, tạo tiền đề vững chắc, phấn đấu đến năm 2030 xây dựng Quân đội nhân dân,

(*) Thượng tướng, TS; Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Ủy viên Quân ủy Trung ương, Thứ trưởng Bộ Quốc phòng

Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại”⁽²⁾; vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ. Xây dựng cấp ủy, tổ chức đảng và đội ngũ cán bộ, đảng viên trong Quân đội và Công an tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân, kiên định với mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng, bảo đảm sức mạnh tổng hợp và sức mạnh chiến đấu cao, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong mọi tình huống.

Với quyết tâm chính trị cao và giải pháp quyết liệt, đồng bộ, hợp lý, đến nay, về cơ bản tổ chức trong Quân đội đã được điều chỉnh phù hợp; bảo đảm sự cân đối, tương đối đồng bộ giữa các quân chủng, binh chủng, giữa cơ quan và đơn vị, giữa lực lượng thường trực và lực lượng dự bị động viên. Trong đó, cơ quan cấp chiến lược, chiến dịch được điều chỉnh theo hướng giảm các đơn vị phục vụ, đầu mối trung gian và từng bước khắc phục sự chồng chéo về chức năng, nhiệm vụ. Đối với khối cơ quan cấp chiến dịch, chiến lược, đã tập trung rà soát, điều chỉnh tổ chức, biên chế theo hướng giảm đầu mối trung gian; bổ sung chức năng, nhiệm vụ của từng cơ quan, khắc phục sự chồng chéo về chức năng, nhiệm vụ để tăng cường quân số cho các đơn vị làm nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, đóng quân trên các địa bàn chiến lược, biên giới, biển, đảo.

Đối với khối đơn vị chiến đấu, căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ của từng đơn vị để điều chỉnh tổ chức, theo hướng tăng cường sức mạnh tác chiến, khả năng cơ động cao, sẵn sàng chiến đấu và xử lý các tình huống; coi trọng xây dựng lực lượng đặc thù, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ tác chiến trong tình hình mới. Sắp xếp lại các nhà máy sản xuất, cơ sở sửa chữa quốc phòng và điều chỉnh chức năng, nhiệm vụ, tổ chức, biên chế các nhà trường quân đội, phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn mới. Qua đó tạo bước chuyển biến mạnh mẽ về tổ chức, trang bị của Quân đội hiện đại, có cơ cấu hợp lý, số lượng phù hợp, chất lượng ngày càng cao. Hệ thống nhà trường, đơn vị sự nghiệp công lập, các cơ sở sản xuất, công nghiệp quốc phòng, đoàn kinh tế - quốc phòng được điều chỉnh

một bước về cơ cấu tổ chức, bảo đảm phù hợp với mục tiêu, yêu cầu xây dựng Quân đội “tinh, gọn, mạnh”.

Tầm nhìn và sự cần thiết phải xây dựng Quân đội tinh, gọn, mạnh

Những năm tới, tình hình thế giới và khu vực được dự báo còn có nhiều diễn biến mới phức tạp, khó lường. Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: “Khu vực châu Á - Thái Bình Dương, trong đó Đông Nam Á có vị trí chiến lược ngày càng quan trọng, là khu vực cạnh tranh gay gắt giữa các cường quốc, tiềm ẩn nhiều bất ổn. Tranh chấp chủ quyền lãnh thổ, chủ quyền biển, đảo diễn ra căng thẳng, phức tạp, quyết liệt hơn. Hòa bình, ổn định, tự do, an ninh, an toàn hàng hải, hàng không trên Biển Đông đứng trước thách thức lớn, tiềm ẩn nguy cơ xung đột”⁽³⁾.

Sau 40 năm đổi mới, thế và lực, sức mạnh tổng hợp quốc gia, uy tín quốc tế của Việt Nam ngày càng được nâng cao; hội nhập quốc tế sâu rộng hơn; song các nguy cơ đe dọa sự ổn định vẫn còn hiện diện, như Đảng ta đã chỉ rõ: “Các thế lực thù địch tiếp tục chống phá Đảng và đất nước ta. Bảo vệ độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định và thích ứng với biến đổi khí hậu là yêu cầu cấp thiết, đồng thời là những thách thức rất lớn đối nước ta trong thời gian tới”⁽⁴⁾. Vì vậy, tiếp tục tổ chức Quân đội tinh, gọn, mạnh, “cốt tinh không cốt nhiều”, có tính cơ động cao, đủ sức hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao trong mọi tình huống; nhỏ mà không yếu, ít mà địch được nhiều, thắng được hiện đại là nhiệm vụ quan trọng được Bộ Chính trị, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, nhằm không ngừng nâng cao sức mạnh tổng hợp, khả năng sẵn sàng chiến đấu và chiến thắng của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Tiếp tục xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam tinh, gọn, mạnh

Một là, quán triệt và thực hiện tốt các chỉ thị, nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng về xây dựng Quân đội tinh, gọn, mạnh.

Đây là nội dung bao trùm, chỉ đạo xuyên suốt, có ý nghĩa quyết định đến việc thực hiện

mục tiêu xây dựng Quân đội tinh, gọn, mạnh, tiến lên hiện đại, bảo đảm cho Quân đội có chất lượng tổng hợp, sức chiến đấu ngày càng cao, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới. Để làm tốt vấn đề này cần tiếp tục kiên định đường lối quân sự, quốc phòng của Đảng, như Tổng Bí thư Tô Lâm đã nêu rõ: “Đảng bộ Quân đội và toàn quân cần quán triệt sâu sắc và triển khai thật hiệu quả quan điểm, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về quân sự, quốc phòng; đặc biệt là đường lối quốc phòng toàn dân, chiến tranh nhân dân, chính sách quốc phòng “bốn không” với tính chất hòa bình và tự vệ; thực hiện thật tốt phương châm dựa vào dân, dân là gốc, là chủ thể, là trung tâm của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc...”⁽⁵⁾. Đồng thời, quá trình điều chỉnh tổ chức Quân đội tinh, gọn, mạnh phải đặt dưới sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, mà thường xuyên, trực tiếp là Bộ Chính trị và sự quản lý tập trung, thống nhất của Nhà nước; sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cấp.

Hai là, kiên định xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị, góp phần giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng.

Kiên định xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị, góp phần giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng đối với Quân đội. Đây là nguyên tắc bất di bất dịch trong xây dựng Quân đội cách mạng, từ Nhân dân mà ra, vì Nhân dân mà chiến đấu, gần bó máu thịt với Nhân dân. Trong đó, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng và cấp ủy, chỉ huy các cấp trong toàn quân cần đặc biệt quan tâm xây dựng nhân tố chính trị, tinh thần cho bộ đội, bảo đảm Quân đội luôn kiên định chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, luôn là lực lượng chính trị, lực lượng chiến đấu tuyệt đối trung thành, tin cậy của Đảng, Nhà nước và Nhân dân; bảo đảm cho cán bộ, chiến sĩ luôn có ý chí chiến đấu cao, dám đương đầu và vượt qua khó khăn, thử thách, dám đánh, quyết đánh và biết đánh, biết thắng.

Ba là, chú trọng đột phá về công tác xây dựng các đơn vị, tổ chức trong Quân đội phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ.

Để thực hiện hiệu quả vấn đề này, phải quán triệt sâu sắc chủ trương của Đảng về điều chỉnh tổ chức Quân đội, nhất là Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 (khóa XIII) về “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới” và triển khai thực hiện có hiệu quả Đề án tổ chức Quân đội nhân dân Việt Nam trong tình hình mới; Đề án chiến lược bảo đảm vũ khí, trang bị cho Quân đội nhân dân Việt Nam đến năm 2030 và những năm tiếp theo. Trên cơ sở đó, toàn quân đẩy mạnh việc rà soát, đánh giá cụ thể quân số, tổ chức, trang bị của từng cơ quan, đơn vị, làm cơ sở điều chỉnh, kiện toàn tổ chức, biên chế, bảo đảm phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, vũ khí, trang bị kỹ thuật hiện có và nghệ thuật quân sự Việt Nam trong điều kiện mới. Quá trình rà soát, điều chỉnh cần bảo đảm khách quan, toàn diện, trên cơ sở yêu cầu, nhiệm vụ của từng loại hình cơ quan, đơn vị và lực lượng. Cùng với tinh giản, cần tiếp tục đầu tư xây dựng các lực lượng được xác định tiến thẳng lên hiện đại; nghiên cứu điều chỉnh, điều chuyển, thành lập một số đơn vị dự bị chiến lược; xây dựng lực lượng dự bị động viên hùng hậu, có tổ chức hợp lý, chất lượng ngày càng cao; sắp xếp lại các nhà máy sản xuất, cơ sở sửa chữa quốc phòng theo nhóm sản phẩm, công nghệ; điều chỉnh chức năng, nhiệm vụ của các binh đoàn, doanh nghiệp kinh tế - quốc phòng phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

Bốn là, xây dựng và phát triển nền công nghiệp quốc phòng đạt trình độ tiên tiến, hiện đại.

Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng đã xác định phát triển nền công nghiệp quốc phòng, công nghiệp an ninh hiện đại, lưỡng dụng, vừa đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, vừa góp phần quan trọng phát triển kinh tế - xã hội. Để thực hiện vấn đề này, cần tập trung xây dựng và phát triển công nghiệp quốc phòng có quy mô, tổ chức, cơ chế quản lý phù hợp, bảo đảm tập trung, thống nhất về quản lý nhà nước, phát huy vai trò, trách nhiệm tự chủ của các cơ sở công nghiệp quốc phòng.

Kiện toàn tổ chức ngành kỹ thuật quân đội theo hướng “tinh, gọn, mạnh, thống nhất”, phù hợp với tính năng công nghệ của vũ khí, trang bị kỹ thuật với nhiệm vụ của từng cấp, bảo đảm công tác quản lý, chỉ huy, chỉ đạo thông suốt, không chồng chéo. Đổi mới phương thức bảo đảm kỹ thuật đối với vũ khí, trang bị kỹ thuật thể hệ mới, công nghệ cao theo hướng tập trung, thống nhất; đổi mới tư duy sản xuất vật tư kỹ thuật theo hướng mở rộng liên doanh, liên kết, xã hội hóa...

Công nghiệp quốc phòng, an ninh là bộ phận không thể thiếu phục vụ quá trình hiện đại hóa Quân đội. Tự chủ về công nghiệp quốc phòng nhằm nâng cao tính chủ động trong bảo đảm vũ khí trang bị kỹ thuật cho Quân đội, từng bước hạn chế mua sắm vũ khí trang bị, qua đó giảm được sự phụ thuộc vào công nghệ của nước ngoài; giữ được yếu tố bí mật cho vũ khí trang bị, nhất là tính năng kỹ - chiến thuật; tăng tính chủ động trong nghiên cứu, sản xuất, bảo đảm kỹ thuật, bảo hành, bảo trì; tạo ra sản phẩm có giá thành hợp lý, góp phần tiết kiệm ngân sách quốc phòng. Theo đó, cần nâng cao năng lực dự báo chiến lược, giữ vững thế chủ động chiến lược; không để bị động, bất ngờ trong mọi tình huống. Tiếp tục hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, cơ chế, chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển công nghiệp quốc phòng dài hạn, trung hạn, phù hợp với điều kiện mới. Từng bước hội nhập công nghiệp quốc phòng vào công nghiệp quốc gia, thúc đẩy công nghiệp quốc gia phát triển. Ưu tiên phát triển các ngành, sản phẩm công nghiệp cơ bản, có tính lưỡng dụng cao. Đầu tư xây dựng có trọng điểm một số cơ sở công nghiệp quốc phòng có công nghệ tiên tiến, hiện đại, làm nòng cốt xây dựng các tổng công ty tiến tới hình thành các tập đoàn, tổ hợp công nghiệp quốc phòng lưỡng dụng, công nghệ cao, có nhiệm vụ nghiên cứu, sản xuất và bảo đảm vũ khí, trang bị kỹ thuật quân sự; tập trung vào các hệ thống: tên lửa, tự động hóa chỉ huy, tác chiến không gian mạng; phòng, chống chiến tranh hạt nhân, hướng tới tác chiến vũ trụ, đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới.

Phát biểu chỉ đạo tại Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XII nhiệm kỳ 2025-2030 ngày 30/9/2025, Tổng Bí thư Tô Lâm yêu cầu: “Đảng bộ Quân đội và toàn quân cần phải “hội tụ đoàn kết, hội tụ ý chí, hội tụ nhân tài, hội tụ sức mạnh”. Theo đó, toàn quân phải đoàn kết cao trong nội bộ và đoàn kết quân - dân để tạo nên sức mạnh. Quân với dân một ý chí, toàn quân một ý chí để hành động quyết liệt, đúng định hướng. Toàn quân phải tăng cường thu hút, đào tạo, trọng dụng nhân tài để phục vụ đắc lực cho sự nghiệp xây dựng Quân đội, củng cố quốc phòng. Đây cũng chính là những nhân tố quan trọng để toàn quân thực hiện thắng lợi chức năng đội quân chiến đấu, đội quân công tác, đội quân lao động sản xuất, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ trong mọi tình huống.

Phát huy truyền thống anh hùng, vẻ vang trong hơn 80 năm xây dựng, chiến đấu, chiến thắng và trưởng thành, cùng những thành tựu to lớn mà Đảng bộ Quân đội và toàn quân đạt được trong những năm qua; dưới sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, sự quản lý, điều hành tập trung, thống nhất của Nhà nước, chúng ta tin tưởng chắc chắn rằng Quân đội nhân dân Việt Nam sẽ không ngừng lớn mạnh, có chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu cao, làm nòng cốt cùng toàn dân bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, giữ vững và củng cố môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng, phát triển đất nước hùng cường, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội./.

Ghi chú:

(1) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 11, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.585.

(2) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.157-158.

(3),(5) Phát biểu của Tổng Bí thư Tô Lâm, Bí thư Quân ủy Trung ương tại Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XII nhiệm kỳ 2025-2030, ngày 30/9/2025.

(4) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Dự thảo Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng*.